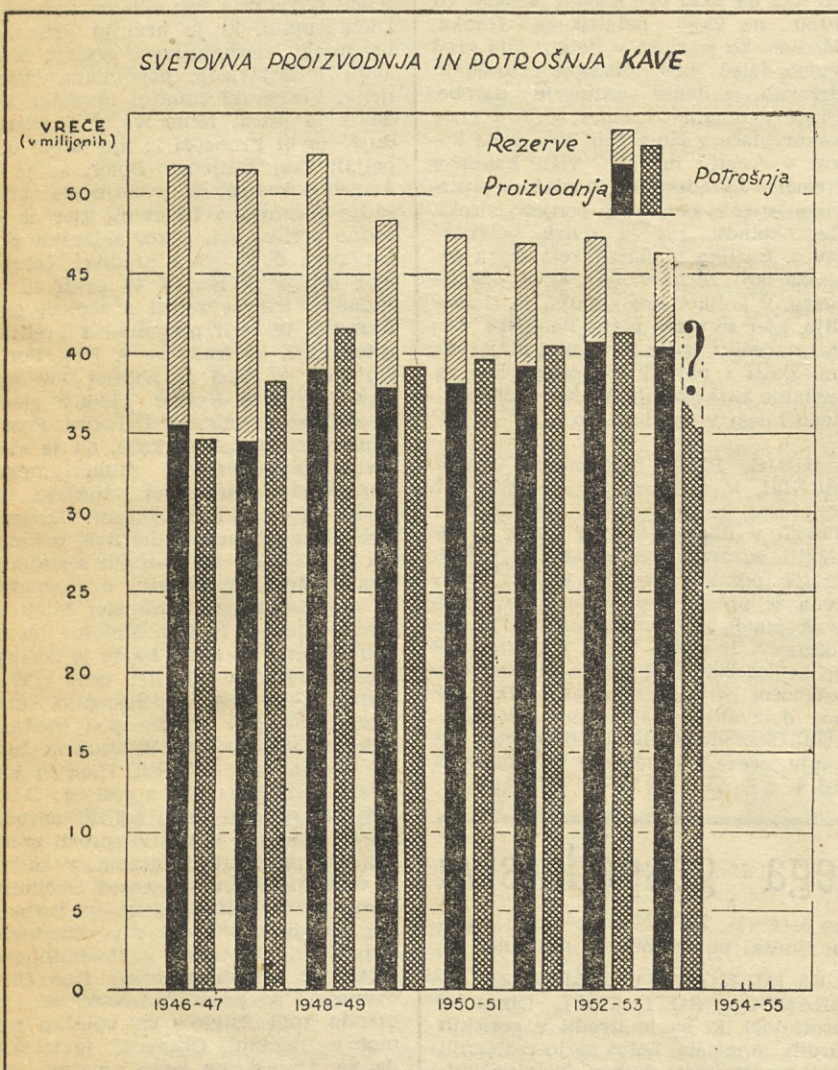

ALI BO KAVE DOVOLJ NA RAZPOLAGO?

Cena kave je na važnih mednarodnih trgih v zadnjih tednih nekoliko popustila. Nazadovanje cene se suka okoli 1,50 stotinke dolarja za funt (v New Yorku); toda prav v tem trenutku so n. pr. trgovci s kavo v Genovi, dolocili nove višje cene za prodajo na drobno. Postavili so dve osnovni ceni, ki veljata od 29. aprila, in sicer 1900 lir za kg običajne kave in 2700 lir za kg mešanice, ki sestoji iz treh najfinjših vrst. Ta svoj korak opravičujejo trgovci v Genovi tudi s tem, da se te cene uporabljajo že v Milanu, Turinu, Firencah in na Beneskem. Te cene so približno za 40% višje kakor so bile julija preteklega leta. Osnovni razlog povišanja je povišanje cen na viru proizvodnje. Tako trdijo predstavniki genovskih trgovcev, da so se v tem času dvignile cene raznih vrst kave na newyorški borzi za 55 do 70%. Poleg tega je v Italiji bil povišan davek na poslovni promet (IGE) za okoli 25 lir pri kg, počenši s 27. marcem.

Da bi si naši čitatelji ustvarili praelgodno sliko o današnjem svetovnem položaju na trgu s kavo in da bi se laže orientirali pri svojih poslih, objavljamo danes podatke o svetovnem pridelku, potrošnji in razpoložljivosti s tem dragocenim blagom. (Podatki so iz ameriškega vira).

Svetovna proizvodnja kave v sezoni 1953/54 (sezona teče navadno od 1. julija do 30. junija, v Braziliji n. pr. se začneja še prej, v drugih državah pa kasneje, n. pr. v oktobru) cenijo na 40,3 milijona vreč (1 vreča tehta 132,276 funtov, 1 funt = 0,45 kg), medtem ko je prejšnje leto v sezoni 1951/52 pa 39,2 milijona. Svetovna proizvodnja je pred vojno (v razdobju 1935/36—1939/40) dosegla 41,6 milijona vreč, v razdobju 1946/47—1950/51 pa 36,9 milijona vreč. Letošnji pridelok torej ne zaostaja mnogo za lanskim in je za 3% manjši kakor predvojni ter za 9% večji kakor v razdobju 1946/47—1950/51.

Na diagramu so označene proizvodnja kave, rezerve in potrošnja v posameznih sezonah. Čeprav je razvoj prikazan v vseh sezonah od leta 1946/47 do 1952/53, je na diagramu s letnicami označena samo vsaka druga sezona v omenjenem razdobju.

Ako razdelimo pridelok po celinah, dobimo naslednji pregled: **Severna Amerika** (Kostarika, Kuba, Dominikanska republika, Salvador, Guatemala, Haiti, Honduras, Mehika, Nikaragua) 6,615.000 vreč v letu 1953/54 (7.109.000 v sezoni 1952/53); **Južna Amerika** (Brazilija, Kolumbija, El Salvador, Peru, Venezuela itd.) 25,976.000 vreč (26.966.000 v lanskem sezoni); **Afrika** (Angola, Belgijsk, Kongo, Etiopija, Francoska zahodna Afrika, Kenija, Madagaskar, Tanganika, Uganda itd.) 5.378.000 vreč (lansko leto 5.019.000).

Azija in Oceanija (Indija, Indonezija, Jemen itd.) 2,242.000 (lansko sezono 1,618.000) vreč. Med prvimi proizvajalci kave v Južni Ameriki je Brazilija, od koder tudi prihaja največ kave v Trst. Letošnji pridelok v Braziliji cenijo na 18,100.000 (v sezoni 1952/53 19 milijonov 170.000, v sezoni 1951/52 18 milijonov 100.000 in v zadnjih 5 letih pred vojno povprečno 25 milijonov 40.000). Prav zaradi slabše letne v Braziliji je že lansko leto pričela skakati cena kave. Ali je ta škod res opravicevala zmanjšanje pridelka v Braziliji, ni bilo mogoče popolnoma ugotoviti. Ameriška vlada je v ta namen imenovala posebno preiskovalno komisijo, ki naj bi ugotovila, ali ni vmes morda tudi špekulacija. Brazilski pridelok so prizadele suša in razne bolezni (broca) spomladi leta 1953. Julija pa, ko se je že pričela žetev, pa zmrazil. Zmrazil bo bolj prizadel pridelok v sezoni 1954/55, ker je poškodovala stebela.

Zguba pridelka v Braziliji je splošno nadomestil boljši pridelok drugod po svetu, kjer je to leto za 600.000 vreč večji kakor lansko leto in za 1 milijon večji kakor v sezoni 1951/52. Kavnne nasade v deželah izven Brazilije so razširili za skoraj eno tretjino v primeru s predvojnimi površinami.

Razpoložljivost z blagom (proizvodnja in rezerve iz prejšnjih let) je v letošnji sezoni (1953/54) za 4 milijone vreč manjša kakor je bila povprečno v povojnih letih, ko je dosegla 50,5 milijona vreč.

Tako so v začetku sezone 1947/48 razpolagali z rezervno 17 milijonov vreč. Ob začetku letošnje sezone je bilo na razpolago okoli 6 milijonov vreč iz prejšnjih sezon. Celotno cenijo danes razpoložljivost (rezerve in proizvodnjo) na 46,3 milijone vreč.

Ostane vprašanje potrošnje. Ta je dosegla povprečno v razdobju 6 let od 1. 1947/48 do 1952/53 40,1 milijona vreč na leto. Lansko leto 1952/53 je znašala 41,3 milijona vreč. Splošno lahko trdimo, da potrošnja kave nekoliko narašča. Za nadaljnji razvoj cene bodo važni tudi končni podatki o pridelku v Braziliji. Danes tudi še ni mogoče reči, kakšno škodo je povzročila zmrazil bodočemu pridelku v Braziliji. Iz vseh teh podatkov, ki smo jih navedli, sledi, da je na razpolago skoraj toliko blaga kakor prejšnja leta.

lozo, fosfate, krmo, avtomobile, razne konzerve itd.; ZSSR uvaža iz Holandije maslo, sir, meso, ribe, kože, tkanine, zdravila itd. Holandci gradijo za Rusijo tovarne ladje, ladje s hladilniki in napravami in razne stroje; ta ruska naročila bodo izvršena v razdobju 1954 do 1956. Izmenjavno urejuje dodatni protokol, ki je bil podpisan te dni v Haagu. O izjavi holandskega kmetijskega ministra bo Holandija dobavila Rusiji 2 milijona kg sira. Holandci so zadovoljni, da so tako našli novo tržišče za svoj sir.

SOVJETSKA NAROCILA ANGLIJI so dosegla po izjavi predsednika angleško-ruske trgovske zbornice Grevilla S. Maginnessa 30 do 40 milijonov funtov šterlingov (41 do 68 milijard lir), in sicer v času od 1. januarja do danes.

ZALOGE ITALIJSKEGA IN SPANSKEGA ŽIVEGA SREBRA POSLE?

Zivo srebro je zadnje dni doseglo najvišjo ceno v povojnem času, okoli 235 dolarjev za steklenico. V tej zvezi poročajo, da so italijanski in španski rudniki v lanskem letu več izvozili, kakor so v resnici proizvedli, se pravi, da so izvažali iz starih zalog. V Španiji so lansko leto proizvedli 41.500 steklenic (po 76 funtov), izvozili pa so 64.203 steklenice. Italija je proizvedla 51.304, izvozila pa 55.113. Obe državi sta se obvezali, da bosta do konca junija dobavili Združenim državam še 65.000 steklenic živega srebra.

PRED POCENTIVJO VOLNE

Trgovinski predstavnik ZSSR v Canberri N. G. Kovalev je pred odhodom izjavil, da Sovjetska zveza ne bo več kupovala volne v Avstraliji. Kakor poročamo v stolpcu »Po svetu«, je ZSSR prekinila diplomatske zveze Avstralijo zaradi afere sovjetskega uradnika Petrova, ki je zapustil službo. V angleških poslovnih krogih računajo z nazadovanjem cene volne v Avstraliji. ZSSR je kupila povprečno v Avstraliji za 30 milijonov avstralskih funtov na leto, to je za 24 milijonov angleških funtov (ali 41 milijard lir). Ko so pred nekaj meseci začasno prenehali sovjetski nakupi volne, je cena padla za 15%.

AMERIŠKA POMOČ ITALIJI

»Interpress« poroča, da je ameriška gospodarska pomoč Italiji dosegla v lanskem letu 133,1 milijona dolarjev, medtem ko so vojaška naročila vff shore znašala 61,3 milijona. V leto 1952 je gospodarska pomoč dosegla 217,9, naročila pa 1,2 milijona. Skupna pomoč je torej znašala lansko leto 194,4, 1. 1952 pa 219,1 milijona dolarjev.

Ameriška FOA (Uprava za posle v tujini) je odprla Italiji kredit 18,5 milijona dolarjev, sicer za nakup bombaža, maščob in tobaka iz ameriških viškov. Kredit je bil podeljen v okviru zakona o vzajemni varnosti.

ZSSR NA MEDNARODNEM SEJMU V LYONU. Na letošnjem vselejnjem v Lyonu vzbuja pozornost paviljon Sovjetske zveze, ki razstavlja v Lyonu prvič po vojni. Sovjetsko razstavljeno blago je zbrano v tem posebnem paviljonu in ni razstavljeno po paviljoni, ki so dodeljeni posameznim strokom. Poleg kmetijskih strojev in avtomobilov (znamk »Pobjeda« in »ZiS«), razstavlja Sovjetska zveza tudi razne precizne izdelke, kakor računske stroje, klavirje, motorna kolesa, puške, galvanometre itd. V svojem govoru je državni tajnik za trgovino B. Boisdé pozdravil sovjetske razstavljalce in izrazil željo, da bi se trgovina z vzhodnimi državami pospešila. Obseg današnje trgovinske izmenjave med Vzhodom in Zahodom doseže komaj 55% pri uvozu iz vzhodnih držav in 22% pri izvozu iz zahodnih v vzhodne države v primerjavi z 1. 1938.

DENAR

FUNT STERLING CVRSTJEŠI. Proti koncu aprila se je položaj funta v čvrstil. Napredek so zabeležili že v tednu do 24. in sicer v Montrealu do 2,78 kanadskega dolarja, v Curihu 11,78—11,81 fr.; 29. v Curihu 11,70—11,90. V Nemčiji je funt dosegel pariteto 11,73. Za funte zamenjujejo zlasti švicarji nemške blokirane marke. Nasproti dolarju se je funt približal gornjemu okviru 2,82 dolarja, tako da je morala Angleška banka posredovati, da ne bi funt prekorasil te meje. Dvignilo se je zaupanje v funt, medtem ko popuščajo zaupanje v stabilnost ameriškega dolarja.

TEČAJ DINARJA. V Curihu 29. IV. 0,83 švic. fr. za 100 din, 0,681 fr za 100 lir.

II. GOSPODARSKA RAZSTAVA NA BLEDU

Tudi letos bodo od 1. maja odprli na Bledu II. gospodarsko razstavo, ki jo prireja vsako leto »Commerce Bled«. Razstava bo odprta do 30. novembra. Ni dvoma, da bo tudi letošnja razstava privabila mnogo domačinov, ki se zanimajo za razvoj jugoslovskega gospodarstva, pa tudi mnogo tujcev, ki že tako radi prihajajo na Bled na poletni odmor. Na razstavi sodeluje 110 podjetij raznih panog in iz raznih krajev Jugoslavije. Razstavljeno so predmeti težke in lahke industrije, tako n. pr. tkanine, proizvodi lesne industrije, domače obrti ter razna vira.

Obseg letošnje razstave je dvakrat večji, kakor je bil lanske leto. Razstava je nameščena v prostori Kazine in Zdravniškega doma. Na gre za sejem, temveč za stalno komercialni biro; ta tudi sklepa kupčije na račun razstavljalcev.

Prirejanje stalne gospodarske razstave ima namen pokazati obiskovalcem iz Jugoslavije in tujine napredek jugoslovskega gospodarstva. Lanski poskus z razstavo se je popolnoma obnesel; saj je v 40 dneh obiskalo razstavo kar 65.000 ljudi.

naprej mesil okusne emoke, ki so se v dobro dišeči kurji omaki dvakrat dnevno pojavljali na naši jedilni mizi.

Dvakrat je sonce utonilo v razburkanem morju in dvakrat nam je noč zatemnila obzorje. »Genovca« si je vedno z muko utiralo pot proti jugovzhodu, puščajoč za seboj milje in milje dolgo vodno pot. Razen nenadnih plov, ki so jih z vodo prenašeni oblaki izlivali na nas, čez krov pljuskojčih valov in malih nepomembnih dogodkov vsakdanjega življenja, se na ladji in okrog nje ni zgodilo nič posebnega.

KONJSKO KOPALISCE SREDI OCEANA

Ko je sonce drugič vstalo, so naša jadra malhavo visela od jamborih in »Genovca« je skoro mirovala na mrtvem morju. Prerj jekleno siva darva, od vetra razbičanega oceana, se je nenadno spremenila v običajno modrino in v ozračju ni bilo več niti daška vetra. Ponosi se je z zadnjimi sunki zaginjal ob naša jadra in čez hip smo se znašli v območju ekvatorialnih tišin.

zloglasnih predelov, katerih so se pomorščaki na jadrnicah bolj bali kakor vedno razburkanega Biskajskega zaliva. Njihove ladje so tu po več tednov in čisto tudi mesecev čakale na jugovzhodni pasatni veter, izpostavljene neznosni vročini. Potniki in marinarji so umirali od šee in skorbuta in večkrat se je dogodilo, da so vsi obnemogli dočakali prihod južnih vetrov, a niso bili dovolj močni, da bi dvignili jadra in se tako rešili.

Prvi kolonizatorji Južne Amerike v tej zemlji niso našli niti goveje živine niti konj ter so jih zato morali prevažati s seboj iz Evrope. V pomorskem muzeju v Lizboni še danes lahko vidimo brodske dnevnike kapitanov, ki opisujejo, kako so posadke njihovih jadrnic, da bi rešile svoje življenje,

Na poletni oddih v Jugoslavijo!

Končno se nam po upornem odhodu zime vedno približuje prava pomlad in z njo tudi poletje, ko pričnemo kovati načrte, kje bi preživeli svoj letni dopust. Tržačani se ozirajo v svoje najbližje zaležje — Jugoslavijo in Avstrijo — bogatejšim uhaaja pogled tudi v Italijo. Vabijo nas sveži zrak slovenskih planin, blejski kot s svojimi naravnimi lepotami, Rogaška Slatina, Radenci s svojo zdravilno vodo in svetovno znana letovišča ob jugoslovskih obali. Blizu sta nam Vipavska in Soška dolina, tik pred nosom pa Postojnska jama. Sonce bo kmalu pripravilo morskala kopalski pri Sv. Nikolaju, v Portorožu, Umagu, Opatici, Crikvenici in v krajih ob slikoviti dalmatinski obali.

Letos — v četrtem letu organizirane jugoslovskega turizma po vojni — so se jugoslovske turistične organizacije že bolj potrudile, da bi gostom v jugoslovskih letoviših pripravile čim prijetnejše bivanje in da bi jim prihranile vse nepotrebne težave na potovanjih.

KAJ JE TURISTU POTREBNO

Najprej bi radi odgovorili na vprašanje, kaj je turistu potrebno za potovanje v Jugoslavijo. Turist, ki hoče biti deležen 25% popusta na jugoslovskih železnicah in na progah Jadranske Linijske plovbe (Jadrolinije), si mora nabaviti turistično vizo pri potovalnem uradu. V ta namen mora predložiti devizno plačilo (potrdilo o nabavi deviznih dinarjev) v višini stroškov za svoje turistično gibanje v Jugoslaviji; hkrati pa dve fotografiji. Poleg tega mora v potovalni pisarni izpolniti v dveh izvodih poseben obrazec, ki zadeva njegove osebne podatke. Turistično vizo si lahko nabavi v 48 urah. Ta viza omogoča turistu prehod v Jugoslavijo čez vse obmejne jugoslovske bloke (s tržaške strani čez Kozino in Sežano, dalje čez Gorico, Predil, Rateče-Planico, Jesenice, Ljubelj, Jezersko, Dravograd, Maribor itd.). Posesniki turistične vize se lahko po Jugoslaviji prosto giblje. Turistična viza stane v Trstu 1000 lir plus stroški.

Transitna viza omogoča samo potovanje čez jugoslovsko ozemlje v druge države, ne daje pa pravice do dopustov na železnicah ali pomorskih progah. Na tranzitno vizo ne boš čakal več kakor 3 do 4 ure.

Postopek za nabavo potnih dovolilnic za navadna potovanja v Jugoslavijo (na obisk znancev ali za poslovna potovanja) je našim čitateljem že gotovo znan: potnik mora izpolniti poseben obrazec v dveh izvodih in predložiti 3 fotografije, ako gre za prvo potovanje, oziroma 1 fotografijo, ako gre za obnovo potne dovolilnice; potrebno ni potrdilo o nakupu dinarske valute, potrebne za bivanje v Jugoslaviji.

CENE V JUGOSLOVANSKIH HOTELIH

V jugoslovskih hotelih niso bile letos cene povišane v primerjavi s cenami lanskega leta. Penzion stane od 500 do 1500 din na dan, pač različno glede na vrsto hotela in letovišče. Te cene veljajo v sezoni, to je od začetka junija do 15. septembra v obmorskih letoviših, v gorsko-klimatskih krajih pa od junija do konca avgusta. V predsezoni in posezoni (pred pravo sezono in po njej) so cene za 15 do 20% nižje. V penzion je vključena cena za zajtrk, kosilo in večerjo, sobo in taksa za bivanje. V važnejših tranzitnih mestih, kakor sta Zagreb in Beograd, so hotelske cene nekoliko višje.

BOLJŠE PROMETNE ZVEZE

Za prometne zveze bo letos v Jugoslaviji bolj preskrbljeno kakor prejšnja leta. Po novem voznem redu, ki bo vveljal še v maju, bo potnikom na razpolago več direktnih vlakov. Iz Trsta proti Jugoslaviji vozita dva direktna in dva osebna vlaka. Na tej progii je zlasti znan »Orientekspres« (London — Pariz — Lausanne — Milano — Trst — Ljubljana — Zagreb — Beograd — Solun, oziroma Sofija — Carigrad), Rednemu »Tatarnekspresu« (Ostende — Dortmund — München — Beljak — Reka) bo v sezoni dodan še izredni. Potnikom so na razpolago direktni vagoni: Hamburg — Beograd, Dortmund — Beograd, Ostende — Reka, München — Reka, Dunaj — Beograd, Dunaj — Reka, Dunaj — Split, Grossenbrode — Reka in Salzburg — Reka. V sezoni vozi »Adriakspres« Dunaj — Reka — Split.

Jugoslovska letalska podjetja JAT (Jugoslovskega aerotransporta) vzdržuje 5 prog: 1. Beograd-Zagreb-München-Pariz; 2. Beograd-Zagreb-Gradec-Frankfurt; 3. Beograd-Zagreb-Curich; 4. Beograd-Skopje-Carigrad; 5. Beograd-Skopje-Solun-Atene. To podjetje oskrbuje še 13 krajevnih jugoslovskih prog.

O izpolnitvi prometa na pomorskih progah vzdolj jugoslovske obale poročamo posebej.

Naj še dodamo, da vlada glede uporabe hotelov popolna enakopravnost med domačini in tujimi turisti. Letos so bili odpravljeni tudi popusti v hotelih za jugoslovske turiste organizirane v sindikatih. Poprej je država z regresom poravnala hotelom razliko med običajno in nižnjo ceno.

Prehod v cono B pri Skofjaji je odprt za vse, ki se predstavijo z rednim potnim listom vidranem za to cono. Cene v hotelih v coni B so izenačene s cenami v jugoslovskih hotelih.

JUGOSLOVANSKE TURISTIČNE ORGANIZACIJE

Steber jugoslovske turistične organizacije je Turistična zveza Jugoslavije v Beogradu, s katero sta povezana »Putnik«, ki je že znan po vsem svetu, in novo turistično podjetje »Turist«, ki ima že svoje poslovalnice v Ljubljani, Zagrebu in Beogradu in se vzporedno s »Putnikom« bavi s turizmom. Najboljše turistične zveze vzdržuje Jugoslavija z Avstrijo in Nemčijo, od koder pričakuje tudi letos največ turistov.

JUGOSLOVANSKI TURIZEM V LANSKEM LETU

Leta 1952 je obiskalo Jugoslavijo 122.000 tujih turistov. Število nočnin je doseglo 442.000. Med turisti je bilo največ Avstrijcev, Nemcev, Francozov in Američanov. Tržačanov je bilo 6.100. Leto 1953 je prineslo lep napredek. Število tujih turistov je doseglo 232 tisoč, število nočnin 780.000. Po dveh sto so se tuji turisti delili takole: iz Zahodne Nemčije 35.000, Avstrije 40.000, Anglije 30.000, Benelux (Luksemburga, Belgije in Holandije) 13.000, Francije 19.000, iz skandinavskih držav 7.000, iz Švice 11.000 in Svobodnega tržaškega ozemlja 8.000. Jugoslovske turisti-

stov je bilo 1. 1952 1,817.000, leta 1953 2,822.000.

Iz Benetk v Dalmacijo na ladjah »Jadrolinije«

Jadranska linijska plovdba bo 3. maja uvedla poletni vozni red. Njene ladje bodo vozile z Reke vsak dan ob 15. uri v smeri Dubrovnika in Kotora — poleg vzporedne proge z odhodom z Reke vsak dan ob 8. uri. Promet na brzi progii iz Benetk na Reko (dalje v Crikvenico, Rab, Zadar, Šibenik, Split, Makarsko, Korčulo, Dubrovnik) s luksuzno motorno ladjo »Partizankom« se prične tudi 23. maja z odhodom iz Benetk ob 24. uri. Prihod na Reko ob 9.30 in Dubrovnik 26. maja ob 18. uri. »Partizanka« vozi tudi vsako nedeljo na progii Reka—Kotor (odhod ob 15. uri, prihod v Kotor v ponedeljek ob 22.30 — odhod iz Kotora v torkih ob 3. uri proti Reki, odhod z Reke proti Benetkam v sredo ob 10.30, prihod v Benetke isti dan ob 20. uri).

BRZI VLAK SARAJEVO — BANJA LUKA — ZAGREB. Po novem voznem redu bodo brzi vlaki iz Sarajeva v Zagreb vozili po novi progii Doboj — Banja Luka, odtod pa po stari progii do Sunje. Stara proga čez Vrpole je bila za okoli 100 km daljša.

Ugodni pogoji za razvoj turizma v coni B

Strokovnjaki organizacije Združenih narodov v coni B. V minulem mesecu sta se mudila dva dni v coni B strokovnjaka odbora za tehnično pomoč pri OZN Karl van Belle in Lars E. Hark, ki sta proučevala vprašanje jugoslovskega turizma. V Portorožu sta se sestala s predstavniki tukajšnjih turističnih organizacij in podjetij. V razgovoru z njimi sta izjavila, da ima cona B sprito ugodnega podnebja vse pogoje za uspešen in nagel razvoj turizma. Oba strokovnjaka sta se prav tako pohvalno izrazila o ureditvi naših hotelov in o naših načrtih za pospeševanje tujeskega prometa. O svojih vtisih bosta sestavila za odbor OZN poročilo, v katerem bosta naslikala stanje in potrebe jugoslovskega turizma v Jugoslaviji in coni B.

BLED

Vas vabi

OD 20. APRILA SO ODPRTI HOTELI

- GRAN HOTEL TOPLICE
- JELOVICA
- PARK HOTEL
- KRIM
- TRIGLAV

ki vam nudijo prijeten oddih ob slikovitem Blejskem jezeru

U.V.S.E.T.

UFFICIO VIAGGI SVIZZERO-TRIESTINO

TRIESTE - Ul. F. Filzi 5 - Tel. 35519

Na svojih potovanjih v inozemstvo (Švica - Jugoslavija itd.) se poslužujte naše **TURISTIČNE PISARNE** - Informacije - Turistične rezervacije Turistične individualne in kolektivne vize.

TRŽAČANI! Kdor želi prebiti svoj letni odmor v Jugoslaviji, naj se obrne na turistično podjetje

Putnik-Slovenija

ki ima svoje poslovalnice v vseh večjih in obmejnih krajih. PUTNIK-Slovenija vsi vse posle turističnega biroja, ima lastne avtobuse, motorni vlak ter osebne avtomobile.

PRI VSTOPU V SLOVENIJO OBRNITE SE NA NAŠE POSLOVALNICE!

Obiskovalcem Ljubljane se priporoča

Hotel „SLON“

PRVOVRSTNA RESTAVRACIJA, KAVARNA, SLAŠČICARNA, BAR S PROGRAMOM IN PLESONOM

Hotel „TURIST“

Ljubljana, Dalmatinova ulica 15 - Tel. 21-893, 20-129

Sodobno preurejen z 85 ležišči, lepo urejenim senčnatim vrtom in bifejem. Nudimo prvo vrstna domača in tuja jedila ter sortirana vina. Oddaljen je samo 3 minute od železniške postaje. Obiščite nas, prepričali se boste!

XLI

Novo jutro nas je pozdravilo z jugozahodnim vetrom. Njegova sila je vedno bolj naraščala, kar za nas ni bil nič kaj dober znak. Res smo kmalu spoznali, da v prvotni smeri ne moremo več napredovati. Morali smo spremeniti kurz močno proti jugovzhodu, tako da smo pluli naravnost proti Gvinejskemu zalivu na zahodni afriški obali. To dejstvo je zelo neprijetno, saj smo prišli na območje, kjer smo prej odločno našli pot. Sprva smo se, če bomo tako pluli. Zaman smo jim razlagali, da se moramo za nekaj časa vsmeriti proti jugovzhodu, da bi prišli v predel ekvatorialnih tišin in potem obrnili kljun ladje zopet k cilju potovanja.

»GENOVA« V OBJEMU NASPROTHNIH VETROV

S seboj sem imel knjigo o vremensloju, ki jo je napisal Peter Mardešić, moj nekdanji profesor na pomorski šoli in v kateri je bil prav ta primer zelo dobro in podrobno opisan. Ravna sem se natančno po tem navodilih in vedel sem, da ne bom pogrešil. Po podatkih iz te dobre knjige ter drugih pomorskih priročnikov sem zvedel, da so jadrnice iz dobe plovbe na jadra, plule natančno po istem kursu kot mi in da so tudi one ravno tako v tej predelih morale spreminjati smer svojega potovanja. Za tiste čase, ko motorji še niso bili poznani, je bilo to zelo pomembno. Jadrnice so se tako borile s protivnim vetrom proti jugu, da bi dosegle območje jugovzhodne pasate, ker bi jih sicer severno-ekvatorialni tok zanesel preveč proti zahodu v sam Mehikiški kanal. Že v starih časih je na tem potovanjih bilo kapitanom lažje znano dejstvo, da morajo prečkati ekvator med 2. in 29. stopinjo zahodne dolžine, ako hočejo

DOZIVLJAJI SLOVENSKEGA POMORČAKA

doseči rt sv. Roka v Braziliji. Tiste, ki niso upoštevale tega dejstva in so se z močnim tokom spuščale čez ekvator zahodnejsi od omenjene točke, sta morali tok in jugovzhodni pasat potisniti daleč na odprto morje proti Mehikiškemu zalivu in vsak napor, da bi obplavili rt sv. Roka, je bil zaman. Posledica tega je bila, da so morali čisto čakaati več mesecev

vestnik SLOV. GOSPODARSKEGA ZDRUZENJA

POSLOVNI KOLIDAR ZA MAJ

Do 5. maja morajo proizvajalci sodaric, umetne mineralne vode in leda ter grostiti, ki se bavijo s prodajo sodaric, umetne in naravne mineralne vode, leda in sveže ribe, plačati davek na poslovni promet (IGE) za prodajo tega blaga prodajalcem na drobno izvršene v mesecu aprilu 1954.

Do 10. maja morajo trgovci, popravilnice, trgovski zastopniki in prodajni agenti za radio-električne aparate in material izločiti iz nevezanega registra, predpisane za ukazom št. 62/1950, vpisne pole s podatki prejemom in izdaji blaga v mesecu aprilu 1954, jih opredeliti z žigom in podpisom trdnice in poslati koncesionarim zavodu za radijske oddaje s priporočenim pismom s povratnim potrdilom.

Do 10. maja morajo delodajalci predložiti Zavodu za soc. skrbstvo (INPS) izpolnjene predpisane obrazce za zavarovanje svojih uslužbencev in nakazati zavodu znesek dogovornih prispevkov za soc. zavarovanje.

DRUŽINSKI DAVEK

Opozarjamo člane, ki jim je bil preiskovan odmerjena obdavčila osnova dohodkov za izmero družinskega davka, da lahko v roku 30 dni od vročitve zadevnega obvestila, vložijo priziv na občinski davčno komisijo. Za vsa pojasnila in nasvete naj se obrnejo na tajništvo združenja, ki jim bo po potrebi tudi sestavilo in vložilo priziv.

Kaj smejo prodajati v drogerijah

Glasom odloka županstva tržaške občine od 14. aprila t. l., ki bo uveljavljen 1. oktobra t. l., je dovoljeno prodajati samo v drogerijah naslednje predmete: pralne vode proste ali v steklenih sodah, soda Solvay prosta, klor, pomivalni prah, loščila za tla prosta ali v zavojih, lukstina mila, jeklene gobe in volna, smirnov papir, paviljo za perilo, vžigalnike, parfumi, toaletna mila, zobne paste in parfume splot.

V drogerijah pa se ne smejo prodajati naslednji predmeti: ruski čaj, kakao, pudingi, sirupi, med in sladkarije splot.

To velja seveda le za trgovine na področju tržaške občine, dočim smejo v trgovinah na področjih drugih občin prodajati vse predmete navedene v občinskih listih.

NOVE ZAKONSKE DOLOČBE

V aprilu so bile v uradnem listu ZVU objavljene naslednje ukazi:

Ukaz št. 27 (26. 3.): Sprememba davčnih predpisov za mineralna olja.

Ukaz št. 28 (8. 3.): Predpisi o sodnih izpriznitvah stanovanjskih prostorov: sprememba ukazov št. 175/1950 in 92/1953.

Ukaz št. 29 (22. 3.): Proglasitev gradnje elektrovozov od transformatorske kabine v Zavržah do transformatorske kabine v SVEM v občini Trst za obkorožnost in nujno potrebno.

Ukaz št. 30 (22. 3.): Proglasitev gradnje elektrovozov od transformatorske kabine v Zavržah do transformatorske kabine SVEM v občini Trst za obkorožnost in nujno potrebno.

Ukaz št. 31 (22. 3.): Količniki za o- centev zemljiškolastniške rente in a- grarne rente v pogledu dopolnilnega davka na dohodek.

Ukaz št. 32 (26. 3.): Sprememba sta- tuta hranilnice »Cassa di Risparmio di Trieste«.

Ukaz št. 33 (29. 3.): Tarifa pristojbin za izvedene v smislu člena 19 uvodnih določb k carinski tarifi.

Ukaz št. 34 (30. 3.): Sprememba k členi 14 zakonika z dne 3. 6. 1943 št. 452 o poslovnem prometu blaga, izvršenem po trgovskih posrednikih.

Ukaz št. 35 (31. 3.): Obnovitev dovol- lenj in nova dovoljenja za začasni uvoz.

Ukaz št. 336 (31. 3.): Davek od pro- meta delnic in od glavnice inozemskih trgovskih družb: sprememba splošnega ukaza št. 21/1945.

Ukaz št. 37 (10. 4.): Zvišanje izmere družinskih doklad za delojemalce v po- ljedelstvu.

Ukaz št. 38 (15. 4.): Prispevek ZVU za izplačevanje izredne podpore za brezposelnost.

Ukaz št. 39 (15. 4.): Odobritev tarife pristojbin za strokovna opravila geo- metrov.

KRONIKA

PRANIK 1. MAJA so slovenski in italijanski delavci, ki se zbirajo s ko- palnic, odločili se je za odhod na pri- govarjanje žene, češ da se tako ne bo več živeti. Računal je, da bo prejel od- pravništvo za stanovanje in da bo čer- klarsko opremo in pohištvo sijajno pro- dal. V resnici so bili to računski bre- krčmarji. Kljub temu neuspeli pri prvem koraku je odstopal. Ali se mu bo v Avstraliji bolje godilo?

SOCIALISTIČNA FRONTA SLO- VENCEV V ITALIJI. Na II. kongresu demokratične fronte Slovencev v Italiji v Gorici je bil sprejet sklep, naj se

Zasluzil je povprečno najmanj 2000 lir na dan. Imel je lepo stanovanje s ko- palnico. Odločil se je za odhod na pri- govarjanje žene, češ da se tako ne bo več živeti. Računal je, da bo prejel od- pravništvo za stanovanje in da bo čer- klarsko opremo in pohištvo sijajno pro- dal. V resnici so bili to računski bre- krčmarji. Kljub temu neuspeli pri prvem koraku je odstopal. Ali se mu bo v Avstraliji bolje godilo?

PRVA VAJENSKA RAZSTAVA V N. GORICI bo ob koncu solskega leta. Obudna za razstavo je dala Okrajna občina zbornica.

PROMET v pristanišču

Ladijski promet skozi tržaško pri- stanišče med 16. in 26. aprilom se je gibal takole:

TRZASKE IN ITALJANSKE LADJE

»Carlotta« je odplula iz Benetk praz- na in odplula v Aleksandrijo. »Sandra Maria« je priplula z Reke prazna in odplula v Smirno natovljena. »Lore- dan« je prispela iz Carigrada s 1202 t in se vrnila s 506 t. »San Donat« je pri- plula iz Chigiogee in odplula v Porto Nogaro natovljena s premogom. »Chioggia« je priplula iz Aleksandrije s 2052 t in odplula v Iskenderun s 310 t. »Barletta« je priplula iz Carigrada s 170 t in se vrnila natovljena. »Zaulec« je priplula iz Barja s 1557 t potrošnega olja, se vrnila prazna in zopet pripe- njala 1563 t potrošnega olja. »Enotria« je prispela iz Bejruta s 741 t in se vr- nila natovljena. »Mina« je prispela iz Valmazzinghija prazna in odplula na- tovljena s lesom v Tripolis. »Elba« je priplula iz Pionbina 2630 t željezne rude in 862 t fosfatov ter odplula v Porto prazna. PRIPRILE SO: »Toscan- na« iz Sydneya s 158 t, »Rosindale« iz Trizica prazna, »Triton Maria« iz Sfa- za prazna, »Sciculio« iz Benetk prazna, »Timavov« iz Bombayja s 186 t, »Teresa Cosulich« iz Kazablanka s 30 t, »Otran- co« iz Carigrada s 600 t, »Ames« iz Havenne s 873 t potrošnega olja, »E- truscov« iz New Orleansa s 9125 t žita, »Europav« iz Capetowna s 211 t, »Sta- dium« iz Burgasa s 289 t, »Maria Car- lak« iz Genove s 58 t, »Enrie« iz Bejruta s 261 t, »Turiddu« iz Benetk prazna, »Salvatore« iz Trizica prazna, »Lemone« iz Benetk prazna, »Campidoglio« iz Bejruta s 139 t, »Messapia« iz Hajfe z 260 t, »Maria Christina« iz Sidona s 16.498 t surovega olja, »ODIPULE SO- CO« iz Sireja s 1430 t mineralnega olja in se vrnila prazna, »Valtellina« v Re- lo prazna, »Albatross« v Aleksandrijo natovljena s lesom, »Motia« v Poti prazna, »Città di Messina« v Valenco s 652 t, »Monstella« v Spetsai prazna, »Cisterna 2« v Benetke prazna, »Lu- stana« v Norfolku prazna, »Michele Bot- tighier« v Ploče prazna, »Tritone« v Vancouver natovljena, »Vittoria S.« v Tripolis z 200 t, »Tenas« v Malto nato-

ta politična organizacija preimenuje v Socialistično fronto Slovencev v Itali- ji. Socialistična fronta se bo borila za enotnost vseh Slovencev v Italiji in bo sodelovala s tistimi italijanskimi orga- nizacijami, ki stremijo za ustvaritvijo dejanske neodvisne socialistične Italije. Po svojih močeh se bo trudila za ustvaritev prijateljskih odnosov med Jugoslavijo in Italijo in za mirno me- sebojno sodelovanje narodov obeh drž- zav. Kongresu je prisostvoval tudi dr. Franc Zwitter v imenu koroških Slo- vencev.

Nad 2 milijardi za gospodarstvo v coni B

Konec aprila sta okrajni zbor in zbor proizvajalcev odobrila družbeni plan koprškega okraja za l. 1954. Za- radi uvedbe novega gospodarskega si- stema je bilo treba prvotni družbeni plan prilagoditi določbam novega go- spodarskega sistema. Revidirani plan predvideva 920 milijonov dinarjev do- hodkov in prav toliko izdatkov.

Vrednost predvidenih investicij bo znašala nad 1 milijardo 800 tisoč di- narjev. Za izvedbo teh investicij bodo prispevali okrajni nad eno milijardo dinarjev, ki bodo uporabljeni za gra- dno stanovanjskih poslopij, pa Istrska banka v obliki kreditov.

Plan daje prednost takim investici- jam, ki obetajo postaviti v najkrajšem času rentabilne, kar naj bi omogočilo koprskemu okraju, da bi v bodoče v svojem gospodarskem razvoju ne bil več navezan na dotacije zvezne vlade. Predvidene investicije so v glavnem namenjene razvoju kmetijstva, ribo- lova in industrije.

Za razvoj kmetijstva je predvidenih 107 milijonov dinarjev, od katerih bo 57 milijonov uporabljenih za nasadi- tev 80 hektarov novih vinogradov in okrog 9 hektarov novih sadovnjakov v Ankaranu, Bricu, Kortah, Krogu in Marezzighi, ostalih 50 milijonov pa bo uporabljenih za regulacijo Karlonje in Dragonje in za melioracijo v Ospu. Posredno je bilo namenjenih razvoju kmetijstva tudi 160 milijonov dinar- jev, s katerimi bo podjetje »Fructus« zgradilo v Dekanah moderno hladil- nico; nadalje 41 milijonov, ki bodo služili za nabavo strojev za hrambo kmetijskih pridelkov in pridobivanje paradižnikove meze, in 42 milijonov za gradnjo osrednje mlekarne v De- kanah.

Za razvoj ribištva je predvidenih 84 milijonov dinarjev, ki bodo uporab- ljeni za nakup novih ribiških ladij. Tako visoke investicije so postale nu- jne zaradi modernizacije rib- je industrije, ki bo spričo novih so- dobnih naprav povečala svojo zmog- ljivost za približno 500 ton na leto in potrebuje zato vedno več surovini, t. j. ribe. Ker se je spretnemu vodstvu trgovskega podjetja »Delamaris« po- srečilo zagotoviti v Jugoslaviji in ino- zemstvu tržišča za svojo proizvodnjo ribje industrije, so te investicije ne samo nujno potrebne, marveč tudi ren- tabilne.

Približno isto velja tudi glede zne- ska 116 milijonov dinarjev, ki bo upo- rabljen za dovršitev obnove rudnika črnega premoga v Sečovljah. Med in- dustrijskimi investicijami naj omeni- mo še 20 milijonov din, ki bodo upo- rabljeni za razširitev tovarne otroških igrač »Mehanoteknikav« v Izoli in 30 milijonov din za gradnjo nove tovarne ključavnice v Dekanah. 30 milijonov je določenih za gradnjo solskih poslopij, 330 milijonov za nadaljevanje gradnje stanovanjskih poslopij in 57 milijonov za elektrifikacijo vasi.

Glede na navedene investicije niso »kakor pretrpani računi, da bo narod- ni dohodek koprškega okraja, ki je lani znašal dve milijardi 889 milijonov dinarjev, letos dosegel nad tri in en četrtil milijarde dinarjev, da bo in- dustrijska proizvodnja narasla za skoraj 50% in da bo v novih in razširjenih podjetjih našlo zaposlitev nadaljnjih 300-400 delavcev.

Za povzdigo kmetijstva v bujskem okraju. Družbeni plan bujskega okra- ja za leto 1954 predvideva za povzdi- go kmetijstva izdatke v višini 250 mi- lijonov din. Ta vsota bo uporabljena za nadaljevanje regulacije reke Mr- ne, za obnovo vinogradov in sadovnjakov ter za nabavo traktorjev in plemenske živali.

Znižanje davčne stopnje. Na zaseda- nju okrajnega ljudskega odbora v Ko- pru je bilo sklenjeno, da bodo letos veljale iste davčne stopnje, ki veljajo

ja; »Barletta« prihod 18., odhod 20. maja; »Kozan« prihod 20. maja, od- hod 22. maja; »Ardahan« prihod 22. maja, odhod 26. maja; »Plotarkis Bles- sas« prihod 25. maja, odhod 27. maja; »Campidoglio« prihod 28. maja; »En- rie« prihod 28. maja, odhod 30. maja.

Proga: VZHODNA, ZAHODNA IN JUŽNA AFRIKA

»Maria Cosulich« prihod 8. maja, odhod 12. maja; »Spumav« prihod 11. maja, dohod 16. maja; »Vittoria S.« prihod 15. maja, odhod 19. maja; »A- frica« prihod 18. maja, odhod 25. maja; »Teresa Cosulich« prihod 25. maja, odhod 30. maja; »Europav« prihod oko- li 25. maja. Enakov: »Portorose«, »On- da«, »Astrav«, »Generoso«, odhod 20. maja.

Proga PERZIJSKI ZALIV INDIJA, PAKISTAN, DALJNI VZHOD

»Ambras« prihod 15. maja, odhod 22. maja; »Perla« prihod 20. maja, »Ri- sanov« prihod 25. maja, odhod 30. maja; »Timavov« prihod 25. maja.

Proga ZAHODNA IN SEVERNA EVROPA

»Nero« prihod 8. maja, odhod 8. ma- ja; »Mercian« prihod 10. maja, odhod 11. maja; »Cagliaria« prihod 13. maja, odhod 15. maja; »Flevo« prihod 22. ma- ja, odhod 22. maja; »Edenwood« prihod 8. junija, odhod 9. junija.

Proga SEVERNA AMERIKA

»Exermona« prihod 9. maja, odhod 9. maja; »Exbrook« pr 10. maja, odhod 10. maja; »Emma Bakke« pri- hod 10. maja, odhod 12. maja; »Exilo- na« prihod 18. maja, odhod 18. maja; »Brell« prihod 28. maja, odhod 28. maja.

Proga SREDNJA AMERIKA, PACIFIK

»Barbara Lykes« prihod 13. maja, odhod 14. maja; »Harry Culbreath« prihod 14. maja, odhod 15. maja; »Loui- se Lykes« prihod 24. maja, odhod 25. maja; »Norman Lykes« prihod 3. ju- nija, odhod 4. junija.

Proga JUŽNA AMERIKA

»Rio Cuartov« prihod 25. maja, od- hod 31. maja.

KNJIGE

France Tomšič: »Nemško-slovenski slovar«. Tretja predelana izdaja. Za- ložila Državna založba Slovenije. Na- klada 6000 izvodov. Dotiskano marca 1954 v tiskarni »Toneta Tomšičav« v Ljubljani. Prejšnje izdaje Tomšičeve- ga slovarja so pošle, zato je bilo prav, da se je avtor sporazumno z Državno založbo Slovenije lotil tretje izdaje. Cimbol se odnosi z Avstrijo in Nem- cijo normalizirajo ter razvijajo kul- turne in gospodarske zveze s tema državama, tem večja je postala po- treba po novi izdaji nemško-sloven- skoga slovarja. Gre za predelano in izpopolnjeno izdajo. Zaradi izpopolni- tve besednega zaklada in večjega ter preglednejšega tiska je obseg slovar- ja narasel od 627 strani druge iz- daja na 1275 strani. Besedni zaklad je bogatejši, izpeljava nadaljnjih poj- mov od osnove bolj pregledna. Tudi v nemščini naprednejši koristniki bodo avtorju hvalile za bogato na- vedbo izrazja; saj se avtor ni ome- jil na goli prevod posameznih besed, kakor to delajo še vedno premnogi sestavljalci slovarjev. V Trstu bodo segli radi po slovarju ne samo pro- fesorji in dijak, temveč tudi poslov- ni krogi; saj so zveze z Avstrijo še vedno čvrste. Naj ob tej priložnosti ugotovimo neverjetno »pomankljivost na slovenskih strokovnih solah v Tr- stu: da se namreč nemščina počuje samo na trgovski akademiji in še to kot neobvezne predmet. Marsikateri absolutni slovenskih šol v Trstu bi bil že našel zaposlitev, če bi znal vsaj solsko nemščino. Čelo na italijanskih solah posvečajo več pozornosti nem- ščini. — Dr. L. B.

»Ekonomska revija« — Glasilo dru- štev ekonomistov v Sloveniji. Ljub- ljana, Letnik 1953, številka 5-6. Pri- obuje naslednje sestavke: Franc Cerne: Blagovne kategorije, planira- nje in sovjetska ekonomska teorija. Dr. Vladimir Murko: Vloga posamez- nih narodnosti v gospodarski zgo- vini Trsta. I. del. Tone Klemenčič: Gospodarski pogledi na predvidene nove predpise o upravljanju stano- vanjskih poslopij in o najemninah. Drago Potočnik: Evropska plačila unija. Inž. Ugo Uhlir: Račun rentabi- lnosti dokončno osušenega Barja. Zdenko Knez: Incoterms 1953.

Prejeli smo: »Zbornik dokumentov in podatkov o narodnosvobodilni vojni jugoslovanskih narodov. Del VI, knjiga II; Borbe v Sloveniji (januar- maj) 1942. Uredil uredniški odbor (predsednik Ivan Regent). Izdal Vo- jo-zgodovinski inštitut jugoslovanske armije. Naklada 2000 v slovenskem in 5000 v srbo-hrvatskem jeziku. Na- tisnoma Blaskova tiskarna. Dodan je zemljevid Slovenije. Knjiga vsebuje tudi zaupno korisnodne italijan- skih in nemških zasedbenih oblastev.

za lastnike, ki sami obdelujejo svojo zemljo in ki ostanejo neizpremenjene, tudi za lastnike, ki ne obdelujejo sami svoje zemlje. V prejšnjih letih so mo- rali namreč poslednji; plačevalci mnogo višje davke. Ker pa so bili ti davki tako visoko odmerjeni, da jih ni bilo mogoče kriti niti z zakupnin, je imelo to za posledico, da je ostalo precej zemlje neobdelane.

Kongres ekonomistov v Portorožu. Kakor smo že poročali, ob 13. do 15. maja v Portorožu kongres ekono- mistov Jugoslavije. Delovni program kongresa bo obsegal naslednje točke: 1) kritična analiza organizacije ju- goslovanskih podjetij, 2) položaj na gospodarsko-finančnem trgu, 3) stano- vanjsko vprašanje, 4) gospodarski pro- blemi komunne. Razen priznanih go- spodarskih strokovnjakov se bo kon- gresu udeležilo okrog 350 delegatov, ki jih bodo odposlala razna podjetja, društva ekonomistov in ljudski odbo- ri. Na kongres se povabljeni tudi ne- kateri gospodarski strokovnjaki iz cone A. Koprski okraj pripravlja udeležencem kongresa dostojen sprejem. Dne 12. maja zvečer, bo na gradu v Sočeru- slovesen sprejem, dne 13. maja jutraj pa bo slovesna otvoritev kongresa v gledališču Tartini v Piranu.

Velik uspeh piranskih ladjedelnice. Dne 17. aprila t. l. je bila splovljena v morje motorna ladja »Cetina« z nosil- nostjo 750 ton, ki je ena izmed največ- jih ladij, zgrajenih v piranskih ladjed- lenicah po vojni. »Cetina« je last Ja- dranske svobodne plovbe in bo vzdr- ževala tovarni promet po raznih ja- dranskih in sredozemskih pristaniščih. — Dr. F. J.

socialni UTRINKI

SMRT FRANCOSKEGA SINDIKA- LISTA. V Parizu je umrl zadet od srč- ne kapi Leon Jouhaux v 75. letu svo- je starosti. Rojen je bil v preprosti de- lavski družini. Povzpel se je do svetov- no znanega delavskega voditelja. V zadnjih letih je bil predsednik Gospo- darskega sveta, nekakega gospodarske- ga zbormice, ki daje vladi nasvete v go- spodarskih vprašanjih. Dolga leta se je boril v vrstah sindikalne zveze Con- federation Generale du Travail (CGT), po vojni pa se je odcepil od nje, češ da je želela preveč v politične vode, in ustanovil »CGT-Force Ouvrière«.

MANJ NEZAPOLNENIH V NEMCI- JI. V zadnjih petih letih se je število nezaposlenih v Zahodni Nemčiji su- kalo okoli 1,8 in 2 milijona. Pozimi se nezaposlenost dvigne; tako je od sep- tembra 1953 do februarja 1954 naras- la kar za 1.100.900 ljudi. V primeri s prejšnjim letom (od oktobra 1952 do januarja 1953 794.600) je bil letošnji prirastek izredno visok. V marcu 1954 je število nezaposlenih nazadovalo na 1.618.000 ljudi in se je tako znižalo na 1.4 milijona. Računajo, da bo poleti padlo na 941.000, ker je razvoj indu- strije zelo ugoden.

ZSSR V MEDNARODNEM URADU ZA DELO. Zunanji minister ZSSR je sporočil glavnemu tajniku Mednarod- nega urada za delo v Ženevi, da je Sovjetska zveza pripravljena sprejeti vse pogoje, ki jih predvideva pravil- nik urada za prstop. Novembra je ZSSR izjavila, da je pripravljena pri- stopiti k tej mednarodni organizaciji pod pogojem, da zanjo ne bo obvezen člen 37. pravil, ki določa, da mora vsak član sprejeti razsodbo mednarod- nega sodišča. Zdaj je ZSSR sprejela vse obveze, ki jih zahtevajo pravila, ker bi sicer ne mogla postati član te- važne mednarodne ustanove.

V ZAHODNI NEMCIJI ŽIVI danes okoli 25.000 Židov. V Vzhodni pa okoli 1500. V vsej Nemčiji je pred vojno, preden je prišel Hitler na oblast, živel 600.000 Židov.

EKSPLOZIJA V ITALIJANSKEM RUDNIKU PRI RIBOLLI (Grosseto) je ubila 14 rudarjev, 5 jih je bilo hudo ranjenih.

GRSKO MESTEOE IZGINILO. Pr- ve dni maja je bil v Grčiji zopet hud potres, ki je prizadel zlasti mesteca So- fades. Naselje je kar zginito; bilo je 25 mrtvih in 150 ranjenih. Potres je podrl 2085 hiš in hudo poškodoval nad 2800 hiš.

AVSTRIJSKI TRANZIT CEZ HAM- BURG je znašal leta 1951 251.205 ton, leta 1952 190.155 in leta 1953 218.709; češkoslovaški tranzit v istih letih 727.943, 618.738 in 799.768 ton.

DVA LEPA ZGLEDA

Vsako leto obišče upravo in uredni- štvu »Gospodarstva« 86-letni naročnik iz Slivnega, da bi z nami pokramljal in poravnal naročnino. Letos nam je povedal, da lista sicer sam ne more več čitati, ker mu je oslabil vid, ven- dar si ga da čitati.

Slovenski dnevnik v New Yorku »Glas naroda« poroča, da si mnogi njegovi naročniki sami povijajo na- ročnino, da bi tako podprli list.

„GOSPODARSTVO“

Izhaja vsak drugi petek. — UREDNI STVO IN UPRAVA: Trst, Ulica Geppa 9, tel. 38-933 - CENA: posamezna številka lir 25; za Jugoslavijo din 15, za cono B din 15. — NAROČNINA: za STO in Ita- lijo letna 600 lir, polletna 350 lir. Pošt. ček, račun »Gospodarstvo« št. 11-9396; za Jugoslavijo letna 380 din, polletna 200 din; naroča se pri ADITT-u, DRŽ. ZAL. SLOVENIJE, Ljubljana, Štiriarjeva ulica 3-I, ček, rač. pri Narodni banki št. 606-T 892; za cono B letna 380 din, polletna 200 din, naročnine se polagajo pri »LIPA«, Koper; ostalo inozemstvo 2 del. OGLASI se naročajo pri PUBLIPRESS, Trg Gol- doni 4, Trst, tel. 93-589, ali neposredno pri upravi »Gospodarstva«. CENE OGLASOV: za vsak m/m višine v širini enega stolpca 40 lir, za inozemstvo 60 lir.

Glavni urednik dr. Lojze Berčec Odgov. urednik dr. Stanislav Oblak Založnik: Založba »Gospodarstva« Tisk: Tiskarna »Graphis«

Mehanična delavnica in prodaja motornih vozil

Tassan Bruno

TRST - ul. Udine 61 - Telefon 37-512

Vam nudi po ugodnih cenah motorje, »MOSQUITO«, motoci- kle, »GANNA«, dvokolesa pri- znanih znamk ter pribor za »VESPE« in »LAMBRETTE«

G. M. COLOMBIN & FIGLIO

UVOZ - IZVOZ

PLUTOVINE in IZDELKOV

Trst, Ulica I. della Croce 4

TEL. 94-570

Tigr. COLINTER - TRIESTE

MIZARJI ! Deske smre- kove, mace- snove in trdih lesov, trame in parkete nudi najugodnejše

CALEA

Tel. 90441 T R S T

Viale Sonnino, 24

OBLETNICA OF

DNE 27. APRILA je Osvobodilna fronta slovenskega naroda obhajala 13- letnico svojega obstanda. Ustanovlje- ni je bila v Ljubljani 27. aprila 1941. Tona Fajfar piše v »Slovenskem po- ročevalcu«, da je komunistična partija zbrala ob sebi predstavnike Sokola, krščanskih socialistov in kulturnih de- lavcev ter z njimi ustanovila Protim- perialistično fronto, ki si je kmalu za- tem nadela ime Osvobodilna fronta. Prvotno je bila Osvobodilna fronta sestavljena iz konglomerata najrazlič- nejših političnih in nazorskih skupin, ki so se odločile za skupni politični borbni cilj: osvoboditev. Pred tem e- dinim vseobsegajočim ciljem so stopile v ozadje vse druge težnje. Kmalu po začetku osvobodilne borbe je bil v za- veti ljudskih množic napravljen ko- rak naprej: borba za ljudsko oblast in nov družbeni sistem. — V Trstu in po Italiji so 25. aprila proslavili obletnico

PROTI VSTEKLENICENJU VINA. Sestanka trgovcev na drobno z vinom v Milanu se je udeležilo 400 trgovcev iz vse Italije. Na zborovanju so pro- testirali proti novemu zakonskemu načrtu, po katerem naj bi se uvedlo obvezno vstekleničenje vina, da bi to po- menilo industrializacijo vsega pro- meta z vinom, hkrati pa bi se ubila tr- govina na drobno. Tako bi se vino za- javno podražilo in s tem seveda zmanjšala potrošnja. Zborovalci so tudi zahtevali, da je treba koncesijo za prodajo vina omejiti samo na pra- ve trgovce na drobno; trgovci, ki se že bavijo s prodajo drugih predme- tov, naj bi ne imeli pravice do pro- daja vina.

IMPORT „UNIVERSAL IMPEX“ EXPORT

UVOZNO IN IZVOZNO PODJETJE

TRST — ULICA CELLINI ŠT. 2 — TEL. ŠT. 35-975

POŠTNI PREDAL — CASELLA POSTALE 448

RAZPOŠILJA TUDI DARILNE PAKETE V JUGOSLAVIJO IN DRUGE DRŽAVE PRVOVRSTNO BLAGO PO IZBIRI — JE NAŠE GESLO!

Zastopnik in glavna zaloga:

ZADRUŽNI KONZORCIJ TRGOVCEV Z JESTVINAMI

Radenska Z DRAVILNI VRELEC SROČ-NETPA LEDEVICE ŽENSKO HOTNJE IZČRANOST

T R S T

Ulica Valdirivo 3

Telefon 35-034

JUGOSLAVENSKA LINIJSKA PLOVIDBA

DIREKCIJA - RIJEKA

Telegrami: JUGOLINIA - Tel. 26-51, 26-52, 26-53 (poldne) 26-51

VZDROŽJE REDNI POTNIŠKO - BLAGOVNI PROMET IZ JADRANA

U: SEVERNO AFRIKO IN SEVERNO EVROPO VSAKIH 7 DNI

TURCIJO IN GRČIJO „ 7 DNI

BLIŽNJI VZHOD „ 7 DNI

SEVERNO AMERIKO „ 10 DNI

Zastopstvo in Trstu: "NORD-ADRIA, Agenzia Marittima di V. BORTOLUZZI

Telegrami: "NORD-ADRIA" - Trieste - Tel.: 37-613, 20-829

Uradi: T R S T, Piazza Duca degli Abruzzi št. 1

Novo dospel sezonski izdelki

Oglejte si naše nove modne sezonske izdelke moških, damskih in otroških čevljev. Priporoča se za nakup.

CALZOLERIA FIORENTINA Soc. a. r. l.

TRIESTE - VIA E. TARABOCCHIA 2 - TEL. 96-536

Trdka

SILA JOŽEF

UVOZ IZVOZ

VSAKOVRSNEGA LESA ZA PREDELAVO IN KURJAVO TER JAMSKEGA LESA

TRST — Ulica Rossetti št. 15 — Telefon 95-661

TRGOVINA IN DELAVNICA ČEVLJEV

GEC ALOJZ

TRST - Piazza Tra i Rivi 2 - Telefon 31-198

Oglejte si našo zalogo damskih, moških in otroških čevljev za pomladansko in poletno sezono.

Cene ugodne

Hostilna „Ex USARO“

Filipčić Ivan

UL. CARDUCCI 41

Postrežemo Vam z najboljšim domačim in istrskim vinom in domačim pršutom

SOSIĆ

SOSI MARIO

OPČINE, TRG MONTE RE 4 - TEL. 21-155

Prodajamo plinske, električne in druge štedilnike znamko „ZOPPAS“, radio aparate priznanih znamk in električni material

ZASTOPSTVO „LIQUIGASA“

Nabavite ga lahko v Bazovici, Padričah, Trebšah, Kon onetu in Velikem Repnu

Prodajamo tudi na obroke - Cene ugodne!

TRŽNI PREGLED

Tržaški trg

KAVA

TRST. V zadnjem tednu je bilo o paziti padanje cen kave. Povprečne cene na viru proizvodnje so naslednje: **brasilska kava**: v dolarjih za 50 kg f.o.b.: Rio N. Y. 5 84,50; Rio N. Y. 3 89; Santos Superior 103; Santos extra prime crivello 18 108; Victoria Y good to large bean 76; **srednjameriška kava** v dolarjih za 50 kg f.o.b.: Haai naravna XXX 93; Salvador 101; Kostarika 114; arabška kava, v šilinih za 50 kg c.f.: Girona 665; Moka Hodeidah 1 715; afriška kava, v šilinih za cwt c.f.: Uganda prana in prečiščena 552; **indonezijska kava**, v holandskih florintih za 100 kg c.f.: Bali Robusta 10-12%, nečistoče 530.

SLADKOR

TRST. Madžarski sladkor ne kvotira na tržaškem trgu. Čehoslovaška prodaja svoj sladkor naravnost zainteresiranim državam in vsaj trenutno ne po tržaških posredovalcih. Angleški sladkor so nakupili trgovci z vinom po 41/12 funta šterlinga za tona c.f. Trst proti vkrcanju v maju-juniju. Belgija ponuja svoj droben sladkor po 595 belgijskih frankov c.f. Trst proti vkrcanju v aprilu-maju. Holandija prodaja sladkor po 46,15 florinta stot c.f. Trst proti vkrcanju v aprilu-maju.

KAKAO

TRST. Po velikonočnih praznikih se je povpraševanje po kakavu zelo omejilo. Accra good fermented stane 490 šilingov cwt Trst proti takojšnjemu vkrcanju.

Italijanski trg

Vsled omejitve povpraševanja in skromnega števila sklenjenih kupcij je bilo pričakovati znižanje cen kmezijskim pridelkom. Kljub temu so se cene ohranile na doseženih višinah. Grosisti se niso dali vplivati od navidezne brezbrzičnosti trgovcev in so vztrajali pri visokih cenah, in sicer tako, da so vsled manjšega povpraševanja zmanjšali ponudbo.

Cene pšenice, masla in vina so se po padcu ustalile; maslo je celo nekoliko podražilo. Po koruzi je malo povpraševanja; cene se nise izpremenile. Cene neoluščene rize so ustajale. Na trgu s klavno živino sta ponudba in povpraševanje uravnovesena. Oživil je trg s prašiči, zlasti s prašički za rejo zaradi večjega povpraševanja.

Trg z mlečnimi pridelki je miren. Cene olivnega olja težko k ustaljenosti; čeprav so prekupčevalci previdni pri sklepanju kupcij.

Cene vina so se po padanju v zadnjih dveh tednih ustalile. Proizvajalci, ki se jim ne mudi z razprodajo svojih zalog — časa imajo do oktobra se pravi do novega pridelka — so za držali padanje cen z manjšo ponudbo.

ZITARICE

MILAN. Pšenica mehka fina 7550-7650, dobra 7150-7350; trda pšenica do bra 8600-9000; pšenična moka tipa »00« 10.300-10.700, tipa »0« 9600-9800, tipa »1« 9300-9400, tipa »2« 8300-8400; moka za testenine tipa »00« 10.300-10.350; pšenični zdrob tipa »0« 11.200-11.400, tipa »1« 10.700-10.900; pšenični otrobi 2.050-2.130; koruza fina 5.100-5.200, srednje vrste 4.400-4.600; navadna koruza 4.250-4.350; koruzna moka 6.400-6.700, inozemska rž 3.400-3.450; ječmen 4.000-4.100; tuji ječmen 3.800-4.200; oves 4.300-4.400; tuji oves 3.600-3.700; proso 4.700-4.800; tuje proso 5.400-5.600.

Neoluščeni riž: Arborio 6.800-8.300; vialone 7.700-8.900; Carnaroli 7.000-8.000; Gigante Vercelli 6.500-7.900; R. B. 6.500-8.000; Rizzotto 6.500-7.200; Maratelli 6.800-7.300; P. 6.800-7.100; Roncarolo 5.200-6.900.

Oluščeni riž: Arborio 15.000-16.200; Vialone 15.500-16.800; Carnaroli 15.500-16.500; Gigante Vercelli 15.000-15.500; R. B. 13.500-14.100; Rizzotto 12.700-13.000; Maratelli 12.500-12.800; P. 6. 12.100-12.400; Roncarolo 11.600-11.800; Pierrot 10.400-10.700.

ZIVINA

MANTOVA. Klavna živina: volji I. 240-270, II. 190-210; II. 110-130; krave I. 220-240; II. 150-170, III. 90-110; junce 250-270, II. 230-250; bikji 250-270; junice 250-270; teleta 50-70 kg 240-320, 70-90 kg 380-430, nad 90 kg 430-480. Živina za rejo: teleta 50-70 kg 400-450, 70-100 kg 450-550; volji za delo 270-300; mlečne krave 150-200-220; mladice 110-150-200; debeli prašiči 100-130 kg 440-480, 130-160 kg 445, 160-200 kg 450; suhi prašiči 30-50 kg 750, 50-70 kg 650; prašički za rejo 18-20 kg 17.000-18.000.

OLJE

FIRENZE. Olivno olje extra do največ 1 stop. kisli. 425-435 do največ 1,5% kisli. 415-425, do največ 2,50% kisli. 405-415, do največ 4% kisli. 400-405; dvakrat rafinirano »A« 420-425, tipa »Be« 375-380; semensko olje navadno 350-355; olje iz zemeljskih lešnikov 390-395.

MLECNI IZDELKI

CREMONA. Maslo I. 700-720, II. 590-610, III. 570-590, IV. 510-530; sbrinz sveže 460-490, star 3 mesece 570-590; provolone sveže 430-470; star 3 mesece 530-540; trdi sir krajevne proizvodnje sveže 510-550, majski proizvod. 1953 600-

690, zimski proizvod. 1952-53 850-880; majski proizvod. 1952 900-930; emmenthal sveže 440-500, star 3 mesece 550-580; italico sveže 360-380; taleggio sveže 280-290.

PERUTNINA

MILAN. Zaklane race 600-650; živi zajci 380-440, zaklani s kožo 480-520, brez kože 500-570; zaklane pegatke 950-1050; žive kokoši 700-750; žive inozemske kokoši 600-650; zaklane kokoši 850-950; inozemske zmrznežne kokoši 500-550; gosli za rejo 500-550; zaklani golobi 900-1000; živi lombardski piščanci 1100-1150; navadni piščanci I. 1100-1150, II. 900-950; živi inozemski piščanci 625-675, zaklani piščanci I. 1300-1400, II. 1000-1100; zaklani purani 700-750; zaklane pure 800-850. Sveža jajca I. 23,75-24,25, navadna jajca 21,75-22,50, inozemska sveža jajca 21-22 lir komad.

VINO

MILAN. Piemonte črno 10,5-11 stop. 700-720, 11-12 stop. 720-750; Barbera 750-770; Oltrepo pavese 10-11 stop. 690-710, 11-12 stop. 710-740; Mantovano črno 680-680; Valpolicella in Bardolino 770-780; Soave belo 790-810; Raboso 730-750; emilijsko 10-11 stop. 690-710, 11-12 stop. 710-730; Romagna belo 680-700; črno 680-700; toskansko navadno 680-700, Barletta extra 14-15 stop. 705-725, navadno 12-13 stop. 675-695, navadno 13-14 stop. 695-705; Sansevero belo 685-705; Squinzano 710-720; Lecce 13-14 stop. 690-710, 14-15 stop. 710-720; Romano barile 9700-10.000 lir stop; piemontski moškati 13.300-13.500; sladko vino iz Brindisio 10.000-10.200.

VREČE

BOLOGNA. Vreče za žito in moko 120 cm x 70 cm 720 g 195-200 lir; vre-

če za riž 105 x 65 cm 580 g 160-165; 90 x 50 cm 360 g 102-104; vreče umetne na gnojila 115 x 65 cm 520 g 150-155 lir; vreče za krompir 100 x 60 cm 320-325 g 95 lir; 85 x 45 cm 220 g 64-65 lir.

MED IN VOSEK

FORLI. Cist naravni med svetlorumen 230-260 lir kg; temne barve 200-230; vosek bel raztopljen na soncu 850-900, temni vosek 600-700.

KOZA

MILAN. Krave z glavo in parklji do 30 kg 245-255 lir kg, nad 30 kg 255-265; volji z glavo in parklji 40-50 kg 260-265, nad 50 kg 260-265; teleta brez glave in parkljev 3-6 kg (surove osoljene kože) 770-790, 6-8 kg 710-730; 8-12 kg 570-590.

PAPIR

MILAN. Pisarniški papir srednje kakovosti 19.000-22.000 lir stot.

ZELENJAVA IN SADJE

VERONA. Mlad česen 100 lir kg, suh 220; brščica 260; karfofi I. 21 lir komad, navadni 9 lir komad; korenje z listjem 40 lir kg, brez listja 35; brokji 48; mlada čebula 23; kromarč 52; navaden krompir 22, zbran inozemski 38-40; mlad krompir 60; grah 290; paradizniki 350; peteršilj 110; redkvice 80; zelena 75; spinacea 80; fižol »Borlota« 230; leča 200.

Jagode iz Ligure 1300; navadna jabolka 40; jabolka »Kanaad« 150; Stark Delicious 125; Morgenduff 95; Belfort 73; japonske nešple 130; južnoafriško grozdje 130; zemeljski lešniki navadni 60-80, na vejah 270; smokve 100; orehi »Sorrento« 210; lešniki 220; bosanske slive 70-80; pomaranče bele 90, rdeče 120; limone navadne 75, extra 100.

MEDNARODNA TRŽIŠČA

CHICAGO	7/IV	20/4	4/V
Pšenica (stot. dol. za bušel)	215 7/8	214 1/4	199 3/4
Koruza (stot. dol. za bušel)	148 1/2	152 5/8	151 3/4
NEW YORK			
Baker (stot. dol. za funt)	30.—	30.—	30.—
Cin (stot. dol. za funt)	94.75	97.26	93.75
Swinec (stot. dol. za funt)	13.55	13.80	13.60
Cink (stot. dol. za funt)	10.25	10.25	10.25
Aluminij (stot. dol. za funt)	21.50	21.50	21.50
Nikelj (stot. dol. za funt)	60.—	60.—	60.—
Bombaž (stot. dol. za funt)	35.—	35.20	35.35
Zivo srebro dol. za steklenico	215.—	270.—	235.—

LONDON	7/IV	20/4	4/V
Baker (f. šter. za d. tono)	228 1/4	246	237 1/2
Cin (f. šter. za d. tono)	732 1/2	755.—	722 1/2
Cink (f. šter. za d. tono)	77 3/4	80.—	79 1/2
Swinec (f. šter. za d. tono)	90 1/4	93 3/4	93 1/4

SANTOS	7/IV	20/4	4/V
Kava Santos C (kruzejrov za 10 kg)	505.50	475.90	451.90

Po poročilih z zahodnih borz ni doseženja razvoju ženevske konference se vplival na ustvarjanje cen surovinam, ker ni potek konference še jasen. Vse je v položaju pričakovano. Povečini so cene strateškega blaga, kakor bakra, svineca in kave, cene kave je sicer zopet nekoliko poskočila, vendar niha. Pšenica je pričela zopet padati.

KOVINE

Swinec in baker sta ohranila čvrste cene medtem ko je cin v Londonu popustil za 3 funte pri toni proti takojšnjemu izročitvi in 4 funte v terminski kupčiji. Cile je prodal Združenim državam 100.000 ton bakra na podlagi ameriškega sklepa, da je treba strateške zaloge povečati. To je utrdilo ceno bakra. Ameriško podjetje v Čilu Kennecott Copper in še neko drugo sta sklenili delovnik na 5 dni, zato je proizvodnja v Čilu dosegla samo 55.000 ton v prvem tromesečju leta 1954 (končno leto 90.000 ton). Glede cene svineca so mnenja, da je odvisna od ameriškega sklepa, do kakšne višine se bo povečala strateška zalog. Zivo srebro je v tednu do 29. aprila napredovalo od 230 na 235 dolarjev za steklenico. Antimon Laredo Texas neizpremenjen pri 28,50 stotinke dolarja za funt; lito železo neizpremenjeno pri 58 dol. za tono, Buffalo pri 56,50, staro železo povprečni tečaj 26,17. Cene v Zahodni Nemčiji: baker 30. IV. 293,00 nemških mark za 100 kg, cin 29. IV. 897,00 DM, svinec 30. IV. 129,78 in cink 30. IV. 95,02 marke za 100 kg.

HMELJ

Tudi po velikonočnih praznikih so bile cene v Nuernbergu čvrste. Se vedno traja povpraševanje po vrstah Hallertauer Hersbrucker in Wuerttemberger. Z zadnjima dvema vrstama so bile zaključene velike kupčije, in sicer po višjih cenah. Cene: Hallertauer 190-220 mark za 50 kg, Hersbrucker planinski 120-135 in Wuerttemberger 120-140 DM.

KOZE NA NEMSKEM TRGU

Na aprilski dražbi v Mainzu so ponujali 11.000 velikih govejih koz, 14.000 telečjih, 4.000 kostrunovih koz in 140 konjskih, vse iz Rheinland-Pfalza, nadalje 9600 govejih, 9600 telečjih in 600 kostrunovih ter 305 konjskih koz iz Hessena. Cene so bile naslednje: telečje prve vrste do 4,5 kg po 4,73 do 4,85 DM, od 4,5-7,5 kg po 4,10-4,25, telečje II. vrste od 4-4,5 kg po 4,35, nad 4,5 kg po 3,70. Kostrunove kose:

1.60 do 1.90. Volovske 15 do 24,5 kg od 2,70 do 2,79, od 25 do 29,5 kg po 2,45 do 2,56, 30-39,5 kg po 1,70 do 1,89, kravice od 15-24,5 kg po 2,03-2,30, od 25-29,5 kg 1,80-2,11 DM.

ZITARICE

V tednu do 29. aprila je cena pšenice v Chicagu popustila od 213 na 204 3/8 stotinke dolarja za bušel. Padec spravljajo v zvezo s poročili o velikih zalozah v ZDA, ki so 1. aprila dosegli 1.128 milijonov bušlov. Prvič po 20 letih je zaloga pšenice prekoračila eno milijardo bušlov. V Liverpoolu je bila cena 23 šilingov za 100 funtov, se pravi, da ni tako nazadovala. Cena koruzi je v Chicagu napredovala od 151 3/8 na 153 1/8.

SLADKOR, KAVA, KAKAO

Cena sladkorja je v New Yorku v tednu do 29. IV. napredovala od 3,35 na 3,38 stotinke dolarja za funt. Se ta teden se sestane v Londonu mednarodni odbor za sladkor, ZDA so pristopile k sporazumu. Po tem dogovoru bi bila najnižja cena sladkorja 3,25, najvišja pa 4,35 stotinke dolarja za funt. — Cena kavi se je dvignila v tednu do 29. od 84,65 na 87,30, naslednjega dne so zabeležili zopet skok, in sicer na 88,75, toda 3. maja je cena zopet padla na 88 stotink za funt. Nihanje cene navigor pripisujejo sklepu brazilске vlade, po katerem so ustavili vse pošiljke iz notranjosti v brazilsko pristanišča do pričetka žetve v juniju. Kakao je napredoval od 55,85 na 57,75 stotinke dolarja za funt.

VLAKNA

Cena bombaža se je v New Yorku dvignila od 35,40 na 35,45 stotinke dolarja za funt. Cena je čvrsta v zvezi z napovedjo sklenjena zasejane površine. — Cena volne ni v Avstraliji padla, kakor so napovedovali v zvezi s sklepom sovjetske vlade, da ne bo več kupovala volne na avstralskem trgu. Iz Avstralije poročajo, da je ta sklep Sovjetske zveze prišel prekasno, saj so 3/4 striže volne že razprodane. Sovjetska zveza je kupila 37 milijonov funtov, se pravi samo 5% od 651 milijonov funtov avstralske striže. Poleg tega mislijo strokovnjaki, da bo Sovjetska zveza kljub temu kupovala avstralsko volno, in sicer po posredovalcih. V New Yorku je cena nazadovala od 150,5 stotinke dolarja za funt na 150 stotink proti takojšnji izročitvi. V Roubaixu v Franciji je cena padla od 1,375 na 1,370 frankov za kg.

Vestnik KMEČKE ZVEZE

SEDEŽ: TRST - ULICA FABIO FILZI ŠT. 10 I. - TELEFON ŠT. 54-58

NEKAJ O SADNEM DREVJU

ZAKAJ OBREZUJEMO SADNO DREVJE

Največkrat škodujemo drevmu predvsem v mladosti s tem, da ga nepravilno in močno obrezujemo ter tako slabimo. *Mlade nasade moramo oskrbovati, da bo imelo dreve vse pogoje za uspevanje.* Poleg zadostnega gnojenja je treba drevmu dovolj vlage (zali-vanje, rahljanje ter zastiranje kolobarjev) ter ga ščititi pred raznimi zajedavci. Mladi nasadi morajo doseči do 80 cm dolge poganjke. Le tako dreve doraste v nekaj letih v obsežno krono in začne rano in obilno roditi.

Nekoč so bili sadjarji mnenja, da kakršnakoli rez drevmu škoduje. Z nastankom obsežnih nasadov pa se je pokazalo, da je treba dreve vzgajati in oblikovati z rezjo. Mnogi so v tem zašli v skrajnost in so rez izumetničili do zmešnjave in nerazumljivosti. Tako so nastale napake, ki so našle vedno ponavljajo v škodo zdravja in rodovitnosti dreveja.

Za čim stremimo pri rezji? 1. Da vzgojimo drevesu v mladosti ustrezajočo drevesno obliko; 2. da uravnomo rodnost iz rodnih dreves; 3. da ohranimo krono redko, svetlo in zračno. Zadnja točka je glavni cilj rezi, ker le tako dosežemo zmerno redno rodnost, pridelke kakovostnega sadja in zdravja dreves. Omogočimo mehanizacijo škropljenja, obriranja in drugih rednih del.

Drevesna krona naj bo tako redka, da lahko tudi notranji in spodnji deli drevesa normalno delujejo, da je tudi notranje listje deležno sončne svetlobe in bo lahko nemoten presnavljalo ali asimiliralo. Dognano je, da je notranje zasenčeno listje v pre-gosti kroni nedelavno ali pasivno in ga celo prehranjuje listje zunaj kro-ne, ki je obsevano in tako delavno ali aktivno, da prehranjuje celo drevo. *Z redčenjem moramo doseči to, da bo vse listje aktivno,* ker le tedaj bo življenjska funkcija drevesa normalna. Vsaka rastlina, če naravno raste, se razraščata tako, da čimbolj izkoristi sončno svetlobo. Samostojno rastoče drevo se razrašča nemoteno in si izgradi lepo, zaokroženo, redko in nizko oblasto krono, da čisto redčenje ali rez nista potrebna. Drevo pa, ki raste v tesni skupini drugih dreves, ki ga ovirajo v razvoju, je primorano tekmovali z njimi. Če je slabotno, ga močnejša sosedna drevesa zadušijo. Če pa je toliko močno, da s sosednimi drevesi tek-

muje, tedaj se bo vzelo v višino za sončno svetlobo. Če pa poseže vmes človeška roka, prepreči z nesmotno rezjo naravni razvoj.

Z vsako rezjo dreve motimo in ga slabimo. Slabotno drevo lahko z rezjo uničimo, ali mu vsaj skrajšamo njegovo življenjsko dobo. Tudi bujna drevesa z rezjo slabimo, ker jim vzamemo drevesne dele in jim zmanjšamo listno površino. Obrezana drevesa skušajo izgubljeno nadomestiti s tem, da bujno poženejo nove poganjke in si ustvarijo novo listje, ki jim je potrebno za njihov življenjski obstoj. Najtežje škoduje drevmu krajsanje in pomlajanje. S krajsanjem omejimo drevesno krono in zmanjšamo prostornino. Novo nastali poganjki, ki so posledica krajsanja, se zgostijo in se s svojimi listjem v tej zmanjšani prostornini med seboj dušijo, medtem ko je bilo listje pred krajsanjem sorazmerno razdeljeno na večji prostornini drevesne kro-ne in deležno več svetlobe in zraka. *S krajsanjem vej torej krono zgostujemo, kar je popolnoma nasprotno s smotrom svetle in zračne kro-ne z aktivnim listjem.* Rez torej razume-mo pod dvema različnimi pojmi: krajsanje lesnih mladik ter krajsanje in pomlajevanje vej rodnega lesa ter redčenje lesnih poganjkov rodnega lesa in rodnih vej.

Kdaj krajsamo, kdaj redčimo? Pri vzgoji mladih dreves krajsamo pri izgradi kro-ne le prva leti v najnujnejših primerih, redčimo nemetljivo. S tem dosežemo krepko ogradio drevesne kro-ne. Z redčenjem pospešimo razvoj redke kro-ne, medtem ko dosežemo s krajsanjem ravno nasprotno. Pri starejšem rodnem drevmu pa poleg rednega temeljiterega redčenja krajsamo in pomlajamo le rodne veje in rodni les zato, da zmanjšamo čezmerni nastavek, ki ga trpa in slabi, pa tudi zato, da ga vzbuja moč obnovitvi mladšega rodnega lesa. S tem ohranimo drevo v zmerni in redni vsakoletni rodnosti.

Načelno se moramo držati zmerno-sti. »Srednja pot je najboljša pot!« Ta pregovor drži tudi pri rezi. Prerativna-ja pa tudi površnosti ne vodijo do cilja. Z močno rezjo dreveje slabimo, ker mu jemljemo drevesne dele, za ka-tere je potrošilo veliko snovi in za ka-terih nadomestilo bo porabilo dvakrat toliko snovi, da bo ponovno pridobilo na svojem obsegu. Z rezjo povzročene rane so za drevesa nevarne, tem bolj,

KMET IN VRITAR V MAJU

Na njivi in na polju. Krompir moraš pridno pletiti in okopavati, da bo imel lahko zemlja in da ga plevel ne bo zatiral. Skropiti ga moraš z 1% bor doško brozgo, da ga ohraniš pred napadom krompirjeve plesni, ki je podobna trtni plesni ali peronospori. *Bor doški brozgi prilešaj tudi škroplilni Gesarol ali kak drug strup za zatiranje krompirjevega ali kolordarskega hrošča.* Tudi ostale okopavine — pes, kor-nenje in koruzo — moraš pridno okopavati in pletiti.

Na vrtu. Zadnji čas je za presa-janje plodovnic kot so: paradizniki, jajčevci, paprika in podobno. Presadi tudi poletno glavnoto solato »goštanov« in »ljubljanjsko ledenkov« ter gomoljasto zeleno, ko pojdejo letni ledeni možje, že mimo nas. Primeren je čas za se-tev zgodnje karfiol, ohrovt in druge zelja. Lahko seješ tudi nemško špinac ali »tetrangin«, njeno seme moraš pred setvijo dobro razmočiti. Od časa do časa moraš sejati poletno glavnoto solato, da boš imel vedno pri rokah potrebne sadike. Tudi setev radica moraš ponoviti, da boš razpolagal z njegovim prvim rezom (primo taglio), ki ga lahko najraje prodáš.

Pozabiti ne smeš na semenice razne vrtnice, da jih glazen ali slabo vreme ne poškodujeta in uničita. Semenski motovilec moras pobrati, preden popolnoma porumeni, ker sicer se ti močno usuje. Listne uši in drugi škodljivci mrčes na rastlinah moraš uničevati z ustrežajočimi pripravki in škropili.

V vinogradu. Nadaljuj s prešči-pavanjem rodnih poganjkov pri drugem ali tretjem listu nad zadnjim grozdičem. Nepotrebne, jalove poganjke in divjake, zlasti na starem lesu, pa moraš popolnoma odstraniti. Ne odlašaj več s škropljenjem trti proti peronospori in plesni ali oidiju. Pomni, da je predhodno zatiranje — preden se boleznijo pojavijo — najbolj uspešno. S škropljenjem z 1% *bor doško brozgo* (tudi z raztopino praha Caffaro), kateri prilešaj 1 kg škroplilnega žepca Mornito na 100 litrov vode, preprečuješ hkrati obe navedeni bolezni. Pozor na grozdnega molja! Ta je napravil po naših vinogradih že ogromno škodo. Zatiramo ga s škropljenjem z ustreznimi pripravki po navodilih strokovnjakov. Primeren je čas za cepljenje slabo rodovitnih trt v zelenok ali z elastiko. To delo moraš opraviti po možnosti ob tistem in vlažnem vremenu, dokler mladice še niso pognale zalistkov (bastardinov).

V sadovnjaku. Za uničevanje škodljivega mrčesa uporabljamo ustrezna škropila kakor so Gesarol, tobačni ekstrakt in drugi nikotinski pripravki, arzenati itd. Škropljenje dreveja je treba ponoviti, če dež kmalu izpere škropilo.

Paziti moraš na cepice in jih pritr-diti na kole ali palice, da jih veter ne polomi. Divjake, ki bohotno rastejo na starem lesu, moraš odstranjevati. Sadna drevesa, ki jih gojiš v spalirju ali drugih strogih oblikah, moraš začeti prešči-pavati pri mladih poganjkih, da jim ohraniš zaželeno obliko.

Na travniku in detelišču. Deteljo, zlasti lucerno, moraš pokositi, kakor hitro začne cvesti, ker vsebuje tedaj največ redilnih snovi. Detelje ne smeš predolgo in premočno sušiti na prostem, ker se pri sprav